

УДК 336.71

Зоря О.П.¹, Гришунова Т.А.²

¹канд. соц. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² викл. 2 кат. ВСП «ЗГФК НУ «Запорізька політехніка»

ВИМОГИ ДО УПОРЯДКУВАННЯ ОБОВ'ЯЗКОВИХ РЕКВІЗИТІВ ПЛАТІЖНОЇ ІНСТРУКЦІЇ ПІД ЧАС НАДАННЯ ПОСЛУГИ З ПЕРЕКАЗУ КОШТІВ БЕЗ ВІДКРИТТЯ РАХУНКУ

Визначення порядку ініціювання та виконання платіжних операцій за рахунками користувачів платіжних послуг розглядає «Інструкція про безготівкові розрахунки в національній валюті користувачів платіжних послуг», яка визначає: порядок ініціювання платіжних операцій з рахунків користувачів платіжних послуг), що відкриті в надавачів платіжних послуг з обслуговування рахунку; обов'язкові реквізити платіжної інструкції, на підставі якої ініціюється платіжна операція з рахунку користувача, та вимоги щодо їх заповнення; порядок виконання надавачами платіжних послуг кредитового переказу коштів, дебетового переказу коштів за згодою платника та дебетового переказу коштів без згоди платника; порядок виконання надавачами платіжних послуг заходів щодо арешту коштів на рахунках користувачів; особливості виконання надавачами платіжних послуг миттєвого кредитового переказу; вимоги до платіжної інструкції, що формується під час надання платіжної послуги з переказу коштів без відкриття рахунку.

Обов'язковими реквізитами платіжної інструкції є назва документа, дата та номер, дані платника/отримувача (назва, IBAN, код ЄДРПОУ/РНОКПП), сума цифрами та словами, призначення платежу, фактичний платник/отримувач (якщо відрізняються) та підпис ініціатора.

Основні обов'язкові реквізити: назва документа: «Платіжна інструкція»; дата складання та номер платіжної інструкції; дані платника: Найменування/ПІБ, код ЄДРПОУ (або податковий номер/серія та номер паспорта), IBAN рахунку; дані отримувача: Найменування/ПІБ, код ЄДРПОУ, IBAN рахунку; сума: Сума цифрами та словами; призначення платежу: Зміст операції, який зазвичай заповнюється з використанням структурованого або неструктурованого формату (особливо при сплаті податків); код фактичного платника/отримувача: Податковий номер особи, за яку здійснюється платіж (якщо застосовується); підпис: Підпис платника та/або електронний підпис (КЕП).

Відсутність або неправильно заповнення цих реквізитів може призвести до відмови банку у виконанні платежу.

Національний банк України визначив обов'язкові реквізити платіжної інструкції, що формується під час надання платіжної послуги з переказу коштів без відкриття рахунку, кошти для виконання якої платник перерахував з власного рахунку.

Зокрема, Національний банк: зобов'язав надавача послуги з переказу коштів без відкриття рахунку забезпечити можливість платнику заповнювати реквізити фактичного платника, у тому числі в разі сплати платежів до бюджету однією особою за іншу.

Це сприятиме коректному відображенню Державною податковою службою України сплати платежів до бюджету за тим платником, за яким обліковується зобов'язання; надав право надавачу послуги з переказу коштів без відкриття рахунку заповнювати в платіжній інструкції: реквізити за платника, використовуючи наявну в нього інформацію від платника та власні технічні засоби.

Це дасть змогу платнику, який є постійним користувачем надавача послуги з переказу коштів без відкриття рахунку, не заповнювати кожного разу свої реквізити, а використовувати вже наявні в надавача; такі реквізити, як призначення платежу, найменування отримувача, його код ЄДРПОУ та номер рахунку в разі оплати платником житлово-комунальних послуг та сплати платежів до бюджету (податків та зборів); зобов'язав надавача платіжних послуг з переказу коштів без відкриття рахунку виконувати кожен платіжну інструкцію окремою платіжною операцією; зобов'язав надавача послуги з переказу коштів без відкриття рахунку ознайомлювати споживача із заповненими реквізитами платіжної інструкції та надавати платнику підтвердну інформацію після прийняття до виконання платіжної інструкції (для підтвердження ініціювання платіжної операції); передбачив, що споживач може не заповнювати такі обов'язкові реквізити, як прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) та ідентифікаційний код під час оплати житлово-комунальних послуг.

Постанова набирає чинності з 03 березня 2026 року. Водночас надавачі послуг з переказу коштів без відкриття рахунку матимуть шість місяців на приведення своєї діяльності у відповідність до нових вимог Національного банку.

Отже, ці вимоги до упорядкування сприятимуть підвищенню ефективності роботи платіжного ринку та прозорості безготівкових розрахунків.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Інструкція про безготівкові розрахунки в національній валюті користувачів платіжних послуг, затверджена постановою Правління НБУ № 163 від 29.07.2022 (зі змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/v0163500-22>
2. Офіційний сайт НБУ. URL: <https://bank.gov.ua>